ו"ל ו' יוחנן. לכך סודרין לומן למעלה משמר מצרים להרמות שהן משמינן ולהודיע שהוקבע המדש בזמנו: **יכול כשם שמוקעין.** על מוסף של ר"ח בפני עצמו כשחל במוצ"ש ועל מוסף של מועד כשבת בפני עצמה כשהיה בגבעה: **לך תוקעין על כל מוסף ומוסף.** כשחלו להיות יחד:

ת"ל וביום שמחתכם. גבי תקיעות כתיב וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם ובגמ': **הוקשו כל המזמים זולן.** לענין תקיעות שתקיעותיהן שוות: **שני רשויות.** ר"ח ור"ה וקריית המגילה שכשכם תסר כתיב לענין תקיעות: **מחלוקת של מועד.** לקמן: **מה היו לומרים.** בגיר המוספין: **ברשות.** גיום הרשות דמוש"ה: **לומרים הבו לה' וגו'.** כל המזמור על שם שהיום מחלת שממת בית המוקדש דהיינו כבוד ועוז ובמותו מזמור קול ה' על המים על שם ניסון המים: **ולרשע אמר לו.** וכל המזמור דברי כבושין הן להספיק לעזרה למלות המג ושמחים שמחת המג ומוכיחם מה לך לספר תקי כלומר למה לך לבא לבית זה עם שאר עמי שם לינך מוזר בתשובה ובמותו מזמור כתיב זבח להלהים תודה ושלם לעליון ונדריך על שבא הסוכות זמן בל תאחר הוא לשלם רגלים כשהרן וסוף המזמור זובח תודה יכבדנני ושם דרך תרחמו וגו': **מי יקום לי עם מרעים.** ובינו בועריס בזמור אחד שם ובינו בועריס מוקדם ומי יקום לי מתומר ושם מקדימין את המתומר. ונרחה בעיני מפני שפרשת מי יקום לי מדברת על נרותן שהיו משוערדין בבית שני תחת מלכי פרס ומלכי יון ומלכי רומי ואף על פי כן ניון ממעיס מלשמות שמחת מלכם ומתפללים מי יקום לנו להגילנו מן המרעים התלה לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי שם אחרתי מעה רגלי וגו' שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו כלומר אף לפי נרותינו אין אנו ממעין מלבא להשתעשע בתנחומיך וכו' עד סוף המזמור. ולאחר בינו בועריס בעס מפני שעכשיו זמן מתנות עניים שהוא זמן אסיף זמן לקט שכחה ופאה ומעשר עני וכשמגיעין ימים האחרונים שהן קרובים לפרוש ולשוב לבתיהם קורין לפניהם להוכיחם שיעשרו כראוי ואע"פ שהמעשרות בזמנה ולא יאחרו מי יודעינו לכך לומר בינו בועריס בעס שהומרים בלבם מי יגיד מעשינו הנוטע אזן הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט היוסר גויס הלא יוכיח וגו' עד מי יקום לי: **הסירותי מסבל שכמו.** דברי תנחומין הן אם תזכו בגירה קרלת ואחלוך לענך בסתר רעס לבחוך על מי מריבה כו' על המים שנידונין עליהם בחג לפי מה שאני בוחנך לפסוק לך על אם שמתפללין על הגשמים וקריכים להם וכתיב במזמור זה מנכי ה' אלהיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו שאשלח לכם ברכה וסוף המזמור ויאכילהו מחלב חטה וגו': **ימותו כל מוסדי ארץ.** במזמור אלהים נצב בעדת אל ואומרים כל המזמור על אם שכתוב בו עני ורש הצדיקו אלו מעשרות שכך הוא נדרם בחולין נדק מעלך ותן לו בפרק הזרוע (דף קלד.) לף ידעו ולף יביעו ומי שאינו נותן נבו להבין לכך בשאלה יתהלכו זו מיתה כדתנן (שבת פ"ה מ"ט) בארבעה פרקים הדבר מתרבה כו' בתולאי החג שבכל שנה מפני גזל מתנות עניים וגורס קללה לעולם ורעבון שימותו כל אפסי ארץ: **ואם אל שבא בחד מהן.** ולאו שיר המועד מלפני שיר שבא: **ימותו ידחה.** שהוא שיר אחרון ונדחה מפני שאומרו בחד בשבת שיר שהיה רואי לומר אתמול שאין מדלגין סדר השיר ובשני שיר של אחד בשבת נאמרו אחרון נדחה: **הומבו"י.** סימן סדר הפרשיות הוא ומחליף להקדים הסירותי לבינו בועריס בעס: **ופימנך.** שלא תטעה ליתה סימן של רב ספרא: **אמנוהא דספרי.** גדולי מעשים ונסים רגילים להלך במבוי של מלמדי תינוקות שהתינוקות ואבותיהם ואמותיהם מצויין שלשה לף כאן מי שאמר ספרא היה סימנו הומבה"י שדומה לתיבת אמנוהא: **פיובפא דר' אחא.** לאמר תוקעין על כל מוסף שלמע לאמר לכל אחד שירו והכא קאני ימותו ידחה שלמע לף אמרו בשבת של חול המועד שלף שיר של שבת: **אמר רבינא לומר שאחריך בפקיעות.** בריישא קאני שמעת הכל לפי המוספין תוקעין ור' אחא פירשה שתוקעין על כל מוסף ושף ה"ל לפרושי הכי דודאי אין לומר שלף שיר אחד ואין כאן שלף תשעה תקיעות לשלשה פרקי השיר ובריישא קאי שאחריך במשך התקיעות כשיש שני מוספין ואומרין השיר לאחר שקרבו נסכי ניסוך: **שאחרי בפוקעין.** שמוסיפין תוקעות ותוקעין יחד וכולהו חד מיתסבי דתנן בערכין (דף יג.) אין פותחין משאי תוקעות ומתשא כוורות ומוסיפים על לעולם: **אמן דאיהי לן דרי יומי היכי עבדינן.** משום דלייכי בשאי פרשיות המוקעות ליום דלחיכן חלא מינה קבעי לה ואמן תיבעי לן למימר בגלותא דמוספין אם מוספי היום וקרבנות החג אינן שוין שהפרים מתמעטין והולכין ואיכא לן תרי יומי י"ט מספיקא ולא מצינן למימר בי"ט שני פרשת ויהי היום השני דל"ל עבדינן ליה חול ומיבעי לן למימר ביה ובחמשה עשר יום ביומא קמא היכי עבדינן ברשות של חול המועד ובשאר היכים מי אמרינן ביומא קמא ויהי היום השני דה"ל למימר מאתמול וכן בסדר ומצא שביעי של ערבה נאמר ויהי היום השני ועל כרחך למחר שהוא יו"ט לא מצית למימר ויהי היום השביעי דאם כן עבדת ליה חול ומצא שביעי נדחה או דלמא יומא קמא אמרינן ויהי היום השלישי ושני נדחה מקומו מפני שהוא ספק ספק ידחה בשבת ספק אינו נדחה: **אתקין אמימר דמדלגי דלוגי.** שהוא אחרון אלמא פרשה שנדחת היום אומרים אותה למחר ואחרונה נעקרת: **אתקין אמימר דמדלגי דלוגי.** ומצאנו כולן עומדין אומרין ביום רשות של חול המועד ביום השני ויהי היום השלישי ספק ספק שני ספק שלישי ולמחר אומרים ביום השלישי ויהי היום הרביעי ובשלישי לחול המועד ביום הרביעי ויהי היום החמישי ויהי היום השני ובחמישי ויהי היום הששי ובששי ויהי היום השביעי כספיקו והיינו לזגי שאומרים היום מה שאמרו אתמול כלאמרינן (מגילה דף כב.) גבי ר"ח דב אמר זוגי שאומר השני שאני ספק יום אחד מן הספוקים שאמר רשאון. וכי היכי לאתקין אמימר לענין תפלה עבדינן נמי לענין קורלי התורה שהרביעי הקורא שהוא (ג) מוסף בחולו של מועד יתר משאר ימים ויכול שהוא בא לכבוד היום הוא קורא את ספיקי היום כמו שאליו נבור מומרן ושם שבת הוא קורלן המפטיר והשלשה שקורין אחריו אין מקפידין על קריאתם יקראו מה שירלו ומכל מקום כך היו נוהגין רבותי שני רשאים קורלים שניים ספיקי היום והשלישי בספרא יום האחרת שאינה מספיקות היום כלל והרביעי חוזר וקורא מה שקראו שניים הרשאים:

ממני׳

ואמר ר' יוחנן לידע שהוקבע ר"ח בזמנו תרי היכירא עבדינן דחזי האי חזי וחזי בהאי חזי מיתיבי דתני רבא בר שמואל [א]יכול כשם שתוקעין על שבת בפני עצמו ועל ראש חדש בפני עצמו כך יהיו תוקעין על כל מוסף ומוסף ת"ל [1]וביום שמחתכם ובראשי חדשיכם תיובתא דרבי אחא תיובתא מאי תלמודא אמר אביי אמר קרא ובראשי חדשיכם הוקשו כל חדשים כולם זה לזה רב אשי אמר כתיב חדשכם וכתיב ובראשי ואיזה חדש שיש לו שני ראשים הוי אומר זה ר"ה ואמר רחמנא חדשכם חד היא ועוד תניא [2]בחולו של מועד בראשון מה היו אומרים [2]הבו לה' בני אלים בשני מה היו אומרים [3]ולרשע אמר אלהים בשלישי מה היו אומרים [4]מי יקום לי עם מרעים ברביעי מה היו אומרים [5]בינו בועריס בעם בחמישי מה היו אומרים [6]הסירותי מסבל שכמו בששי מה היו אומרים [7]ימוטו כל מוסדי ארץ ואם חל שבת באחד מהם ימוטו ידחה רב ספרא מנה בהו סימנא הומבה"י רב פפא מנה בהו סמנא הומהבה"י וסימנך [ו]אמבוהא דספרי תיובתא [3]דר' אחא בר חנינא תיובתא והא ר' אחא בר חנינא קרא ומתניתא קאמר אמר רבינא לומר שמאריכין בתקיעות רבנן דקיסרי משמיה דר' אחא אמרי לומר שמרבה בתוקעין ואנן דאית לן תרי יומי היכי עבדינן אביי אמר שני ידחה רבא אמר [3]שביעי ידחה תניא כותיה דרבא אם חל שבת להיות באחד מהן ימוטו ידחה אתקין אמימר בנהרדעא דמדלגי דלוגי:

מתני׳

קולמי המוסה ורביעי שמוסף לחול המועד יותר מבשאר ימים ואיכא שהוא בא לכבוד היום הוא קורא בספיקי היום כמו שבת"ק תומרן ושם שבת הוא קורלן המפטיר וג' הקולמים שאחריו שניים קורלים שני ספיקות היום והשלישי בפרשת יום הממרת והרביעי מוזר וקורא מה שקראו שניים הרשאונים שני שניים הרשאונים:

כב א מיי׳ פ״ז מהל׳ כלי המקדש הל׳ ה׳:

כג ב מיי׳ פ״י מהלכות תמידין והלכה יא סמג עשין רה:

כד ג טוש״ע א״ח סימן תרכב סעיף ג ותרכג סעיף ו:

מוסף רש"י

הבו לה' וגו' בינו בועריס בעם. כולם כמוזכים על עסקי מתנות עניים מפני שזמן אסיפה הוא ועת ליתן לקט שכחה ופאה ומעשרות שיעמעו מפריסים ויפריסו בעין יפה (לעיל מז.).

רבינו חננאל (המשך)

ואיך נדחו דבריו. ופריק רבינא ר' אחא לא דיקדק פירוש מתניתא דאייתי ליה בידיה, וכך פירושה, האי דתניא הכל לפי המוספין, לומר שמרבה בתוקעין או מאריך בתקיעות. כלומר מרבין כהנים, ותוקעין ומריעין ותוקעין ומאריכין לפי המוספים, והכל ביחד, אבל לזה בפני עצמו ולזה בפני עצמו לא. ואנן דאית לן תרי יומי היכי עבדינן במקרא בסיפרא ובתפלה. אביי אמר שני נדחה, פירוש בשני ימים טובים קרינן בין בסיפרא בין בצלותא ובחמשה עשר יום וגר', ובשלישי קורין וביום השלישי, נמצא יום שני שנדחה. **רבא אמר שביעי נדחה.** פי׳ שני ימים טובים קורין ובחמשה עשר יום, ומחר שהוא חולו של מועד קורין וביום השני ואחריו וביום השלישי ואחריו וביום הרביעי ואחריו וביום החמישי ואחריו שהוא יום ערבה [ו]ביום הששי, ולמחר שהוא יום טוב קורין ביום השמיני, וכן ביום טוב שני, נמצא יום שביעי הוא שנדחה. **תניא כרבא** הא דתניא ימוטו ידחה פי׳ האי שיר דפריש בהא ברייתא, שיר דיומי דחולו דמועד דחג הסוכות הוא. ימוטו ידחה דקתני, [3] יום (טוב) ערבה, שהוא ששי לימי חולו של מועד. **אתקין אמימר בנהרדעא** דמדלגין דלוגי. מצאנו שפירש גאון זצ"ל הכין מנהג באתרין בתרין מתיבתא, ביום הראשון וביום השני שהן ימים טובים, קורין וכחמשה עשר בלבד. ביום השלישי שהוא חול [המועד], קרי כהן וביום השני, ולוי קורא וביום השלישי, וישראל קורא ביום (הרביעי) [השלישי], והרביעי דהוא מפטיר, קורא וביום השני וביום השלישי. וכן מזכירין תרי ענייני ובשביעי קור' ביום הששי וביום השביעי. וכן בתפלה.

ו) נרמה לע"ל שאין תוקעין בחולם שים בו ג' מוספין לך כמו בכל ר"ח.

ז) נרמה לע"ל היינו שיר של יו"ט של ערבה וכו'.